

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 30/2019-24

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 16. januára 2019 predbežne prerokoval sťažnosť [REDACTED], zastúpeného advokátskou kanceláriou BAKO JANČIAR LEVRINC – advokáti s. r. o., J. Kozáčeka 13, Zvolen, v mene ktorej koná advokát a konateľ Mgr. Slavomír Jančiar, vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4 K 5/2017-442 z 24. októbra 2018 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť [REDACTED], o d m i e t a ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 21. decembra 2018 doručená sťažnosť [REDACTED] (ďalej len „sťažovateľ“), vo veci namietaného porušenia základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd

(ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 4 K 5/2017-442 z 24. októbra 2018 (ďalej len „uznesenie okresného súdu“ alebo „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že okresný súd v konkurznom konaní (tzv. malý konkurz) v nadväznosti na schôdzu veriteľov konanú 13. apríla 2018 napadnutým uznesením rozhodol o odvolaní sťažovateľa z funkcie správcu konkurznej podstaty úpadcu a ustanovení nového správcu do funkcie podľa zákona č. 7/2005 Z. z. o konkurze a reštrukturalizácii a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o konkurze“).

3. Sťažovateľ vidí porušenie ním označených základných a iných práv jednak v neprípustnosti opravného prostriedku pred všeobecnými súdmi proti napadnutému uzneseniu okresného súdu a aj v tom, že napadnuté uznesenie okresného súdu nezohľadňuje jeho podania a argumentáciu a *„nedáva jasné a zrozumiteľné odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany a je arbitrárne, svojvoľné, vnútorne nekonzistentné a nelogické v časti odôvodnenia záverov, o ktoré je opreté“*.

4. V podstatnej časti svojej sťažnostnej argumentácie sťažovateľ zdôrazňuje, že podľa neho neboli splnené zákonné podmienky pre rozhodovanie schôdze veriteľov o výmene správcu konkurznej podstaty najmä pre neurčitosť a neodôvodnenosť návrhu na zmenu správcu predloženého veriteľom.

5. Sťažovateľ navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti rozhodol týmto nálezom:

„Uznesením Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 4K/5/2017-442 zo dňa 24.10.2018 bolo porušené základné právo sťažovateľa na súdnu a inú právnu ochranu podľa Článku 46, ods. 1 a Článku 48, ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a právo na spravodlivé súdne konanie podľa Článku 6, ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Ústavný súd Slovenskej republiky Uznesenie Okresného súdu Banská Bystrica, sp. zn. 4K/5/2017-442 zo dňa 24.10.2018, zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Banská Bystrica na ďalšie konanie a rozhodnutie.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

8. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti (návrhu) možno hovoriť predovšetkým vtedy, ak namietaným postupom orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva, ktoré označil sťažovateľ, pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi napadnutým postupom tohto orgánu a základným právom, porušenie ktorého sa namietalo, ale aj vtedy, ak v konaní pred orgánom verejnej moci vznikne procesná situácia alebo procesný stav, ktoré vylučujú, aby tento orgán porušoval uvedené základné právo,

pretože uvedená situácia alebo stav takú možnosť reálne nepripúšťajú (IV. ÚS 16/04, II. ÚS 1/05, II. ÚS 20/05, IV. ÚS 55/05, IV. ÚS 288/05).

9. Ústavný súd predbežne prerokoval sťažnosť sťažovateľa a skúmal, či nie sú dané dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde, ktoré bránia jej prijatiu na ďalšie konanie.

10. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k rozhodnutiu vo veci samej, ani preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne s medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

11. Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať také rozhodnutia všeobecných súdov, ak v konaniach, ktoré im predchádzali, alebo samotných rozhodnutiach došlo k porušeniu základného práva alebo slobody, pričom skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť predmetom preskúmavania vtedy, ak by vyvedené závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedliteľné a neudržateľné, zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (I. ÚS 13/00, mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/00) a tiež by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré neboli napravené v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov.

12. Ústavný súd zvyčajne zdôrazňuje, že súčasťou práva na spravodlivé konanie je aj právo účastníka konania na také odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na všetky právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany, t. j. s uplatnením nárokov a obranou proti takému uplatneniu (m. m. IV. ÚS 115/03, III. ÚS 60/04).

13. Vo vzťahu k záverom uvedeným v napadnutom uznesení okresného súdu ústavný súd argumentáciu sťažovateľa nevyhodnotil ako spôsobilú spochybniť ich ústavnú udržateľnosť a nezistil, že by posudzované rozhodnutie bolo svojvoľné alebo v zjavnom vzájomnom rozpore, či urobené v zrejmom omyle a v nesúlade s platnou právnou úpravou, či nedostatočne odôvodnené, a tým mohlo zakladať dôvod na zásah ústavného súdu v súlade s jeho právomocami ustanovenými v čl. 127 ods. 2 ústavy.

14. Ústavný súd v celom rozsahu odkazuje na veľmi podrobne a vyčerpávajúce odôvodnenie napadnutého uznesenia okresného súdu, v ktorom okresný súd dôsledne posúdil zákonnosť zvolania, priebehu i rozhodnutí schôdze veriteľov konanej 13. apríla 2018 v konkurznom konaní vedenom pod sp. zn. 4 K 5/2017. Pritom vymedzil a posúdil v danej veci dve sporné otázky, *«a to či boli splnené podmienky na zvolanie schôdze veriteľov s bodom programu tak, ako ho navrhovateľ uviedol vo svojej žiadosti o zvolanie schôdze veriteľov („Predmetom rokovania schôdze veriteľov bude rozhodovanie o výmene správcu v zmysle § 36 ZKR“; pozn.) a či boli splnené podmienky pre výmenu správcu, na čo nadväzuje spor o to, z ktorého zoznamu pohľadávok mal správca vychádzať pri vedení ďalšej schôdze veriteľov a s tým súvisiaca otázka účinnosti uznania pohľadávky správcom jednému z veriteľov úpadcu tesne pred konaním ďalšej schôdze veriteľov.»*

15. K otázke spornosti určitosti vymedzenia programu schôdze veriteľov v žiadosti navrhovateľa okresný súd uviedol, že *„zvolaním ďalšej schôdze veriteľov správca de facto akceptoval žiadosť tak, ako bola podaná. V prípade, že mal správca pred zvolaním schôdze veriteľov pochybnosti o tom, že program schôdze veriteľov nie je vymedzený dostatočne presne, mal veriteľa, ktorý o zvolanie ďalšej schôdze veriteľov žiadal, vyzvať na odstránenie takejto vady, alebo odmietnuť zvoliť schôdzu veriteľov s tým, nech sa navrhovateľ so svojou žiadosťou o zvolanie ďalšej schôdze veriteľov obráti na súd. Táto skutočnosť však sama o sebe nemôže byť dôvodom rozporovania zákonnosti vedenia schôdze veriteľov, čo správca potvrdil vyhovením žiadosti, podmienkou čoho je aj preskúmanie splnenia dôvodov na výmenu správcu podľa § 36 ods. 1 ZKR. Tieto v čase podania žiadosti a aj zvolávania schôdze veriteľov boli naplnené, nakoľko veriteľ, ktorý navrhol zvolanie ďalšej schôdze veriteľov s bodom programu výmena správcu podľa § 36 ods. 1 ZKR disponoval viac ako*

troj štvrtinovou väčšinou hlasov všetkých veriteľov, čo zakladalo predpoklad rozhodnutia o výmene správcu. Uvedená skutočnosť vyplýva zo zoznamu pohľadávok zo dňa 19.03.2018 (č.l. 206 a nasl.). Ďalšia schôdza veriteľov bola teda zvolaná za zákonom splnených podmienok podľa § 34 ods. 2 ZKR, čo správca až do konania schôdze veriteľov ani nerozporoval.“.

16. Pokiaľ ide o samotný priebeh schôdze veriteľov a tam prijaté rozhodnutia, okresný súd sústredil svoju pozornosť na posúdenie, či jediný prítomný veriteľ na schôdzi, ktorý bol súčasne navrhovateľom zvolania tejto schôdze, disponoval na schôdzi viac ako trojštvrтинovou väčšinou hlasov všetkých veriteľov, ktorou väčšinou je možné rozhodnúť o výmene správcu v zmysle § 36 ods. 1 tretej vety písm. c) zákona o konkurze, a to aj bez uvedenia dôvodu. V tejto súvislosti bolo podstatným posúdenie otázky, či uznanie pohľadávky jedného z popretých veriteľov sťažovateľom ako vtedajším správcom mohlo vyvolať účinky spočívajúce v zmene hlasovacích práv ku dňu konania spornej schôdze veriteľov, napriek tomu, že toto uznanie v tom čase ešte dotknutému veriteľovi nebolo správcom oznámené. Okresný súd aj v tomto smere dospel k náležite odôvodnenému a ústavne akceptovateľnému záveru, keď uviedol: „*Konkurzný súd nesúhlasí s názorom správcu, že pre účinné uznanie pohľadávky postačuje jednostranné rozhodnutie správcu, ktoré sa automaticky odrazí zmenou zápisu v zozname pohľadávok. Bez ohľadu na okolnosti vedúce správcu k uznaniu pohľadávky veriteľa [REDAKOVANÉ], výkladom ust. § 36 ods. 17 ZKR nemožno dospieť k jednoznačnému záveru o uznaní pohľadávky veriteľa správcom úpadcu ako o neadresovanom právnom úkone. Konkurzný súd práve naopak zastáva názor, že uznanie pohľadávky popretého veriteľa zo strany správcu je adresovaný právny úkon. K uvedenému záveru súd vedie primárne ochrana práv veriteľa, ktorého pohľadávka bola správcom uznaná. Zákonodarca zrejme s ohľadom na účinky uznania pohľadávky zakotvil povinnosť správcu pohľadávku popretého veriteľa uznať písomne, teda adresovaným právnym úkonom, nakoľko uznaním pohľadávky sa aktivizujú práva veriteľa popretej pohľadávky, ktorý od momentu popretia jeho pohľadávky až do jej uznania nemohol v podstate žiadnym spôsobom ovplyvňovať priebeh konkurzného konania. K tomuto záveru vedie súd aj tá skutočnosť, že ak správca vyznačil v zozname veriteľov zmenu celkovej sumy zistených pohľadávok, čo má za následok aj zmenu celkového počtu*

hlasovacích práv a pomeru hlasov pre rozhodovanie d'alšej schôdze veriteľov, pre podporu svojich tvrdení mal minimálne v záujme práv veriteľa popretej pohľadávky tohto veriteľa oboznámiť s vykonanou zmenou týkajúcou sa jeho pohľadávky ešte pred konaním d'alšej schôdze veriteľov, zvlášť za situácie, ak mala mať táto skutočnosť vplyv na zmenu podmienok pre rozhodovanie d'alšej schôdze veriteľov o výmene správcu. Správca však v priebehu konania nedeklaroval, že by veriteľovi oznámil uznanie jeho pohľadávky aj iným spôsobom a z predloženej kópie zložky 8/C správcovského spisu (č.l. 336) vyplýva, že uznanie pohľadávky bolo popretému veriteľovi odosielané až 13.04.2018, teda v deň konania schôdze veriteľov, z čoho je zrejmé, že veriteľ pôvodne popretej pohľadávky, ktorú mal správca uznať sa o tejto skutočnosti mohol reálne dozvedieť až po konaní d'alšej schôdze veriteľov, čo mohlo mať vplyv aj na jeho rozhodnutie nezúčastniť sa na tejto schôdzi veriteľov. K záveru o adresnosti uznania pohľadávky popretého veriteľa správcom vedie konkurzný súd aj odlišná dikcia právnej úpravy účinkov popierania pohľadávok správcom (§ 32 ods. 6 ZKR) a spôsobu uznania pohľadávok správcom (§ 32 ods. 17 ZKR), keď v prípade popretia pohľadávky účinky popretia nastávajú zapísaním zmeny o popretí v zozname pohľadávok a účinné popretie správca až dodatočne oznamuje veriteľovi popretej pohľadávky a tomuto veriteľovi začína plynúť lehota na podanie určovacej žaloby začína plynúť až momentom doručenia písomného oznámenia správcu o popretí pohľadávky veriteľovi (§32 ods. 9 ZKR). V prípade, že by rovnaký spôsob nadobudnutia účinnosti popretia mal nastať aj uznaním pohľadávky popretého veriteľa, zákonodarca by obdobne upravil aj uznanie pohľadávky. Zákonodarca však jednoznačne podmienil účinky uznania pohľadávky písomnou formou právneho úkonu, pričom právna úprava neobsahuje oznámenie z hľadiska postupnosti úkonov vykonaných správcom ako následok po zaznamenaní uznania v zozname pohľadávok tak, ako je to upravené v prípade popretia pohľadávky. Uznanie popretej pohľadávky veriteľa je vždy podmienené písomnou formou právneho úkonu a v prípade pohľadávky popretej aj iným veriteľom aj súhlasom tohto veriteľa s uznaním pohľadávky. V nadväznosti na nevyhnutnosť písomnosti uznania popretej pohľadávky je logické aj doručenie uznania popretému veriteľovi do dispozičnej sféry tak, aby bol veriteľ popretej pohľadávky oboznámený s takýmto právnym úkonom včas na realizáciu jeho práv vyplývajúcich z uznania jeho pohľadávky. Konkurzný súd vedený týmito úvahami dospel k záveru, že pohľadávka veriteľa [REDACTED]

nebola v čase konania d'alšej schôdze veriteľov uznaná účinné, teda v čase konania d'alšej schôdze veriteľov nemohol správca tomuto veriteľovi priznať hlasovacie práva...“

17. Okresný súd ďalej uviedol, že „*preskúmal zákonné podmienky na zvolanie d'alšej schôdze veriteľov, ako aj zákonné podmienky na rozhodovanie d'alšej schôdze veriteľov o výmene správcu a dospel k záveru, že nakoľko žiadosť o zvolanie d'alšej schôdze veriteľov podal veriteľ- navrhovateľ, ktorého hlasovacie práva v čase podania predmetnej žiadosti predstavovali 76,39% hlasovacích práv všetkých veriteľov a vzhľadom k tomu, že uznanie pohľadávky veriteľa [REDACTED] zo strany správcu nebolo v čase konania schôdze veriteľov účinné, správca mal pri konaní d'alšej schôdze veriteľov vychádzať zo zoznamu pohľadávok vyhotoveného ku dňu 19.03.2018, čo má za následok, že za výmenu správcu hlasovala schôdza veriteľov s celkovým počtom hlasov 76,39% hlasov všetkých veriteľov (4 950 zo 6480 hlasov), ďalšia schôdza jednoznačne prejavila svoju vôľu rozhodnúť o výmene správcu za splnenia podmienok podľa § 36 ods. 1 písm. c) ZKR. Na tomto mieste sa žiada zároveň pripomenúť, že súd rozhodujúci podľa § 36 ods. 3 ZKR v zásade nemá možnosť odchyliť sa od vôle veriteľov vyjadrenej v uznesení schôdze veriteľov a musí rozhodnúť tam predpokladaným spôsobom napriek tomu, že vôľa veriteľov nebola správcom, ktorý vedie schôdzu veriteľov, zaznamenaná v zápisnici vo forme uznesenia. V opačnom prípade by sa konkurzný súd nielen dopustil svojvôle, ale zároveň by porušil ústavný imperatív konať len v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon (čl. 2 ods. 2 ústavy). Z pohľadu požiadavky na zachovanie spravodlivého prístupu ku všetkým veriteľom v konkurznom konaní na majetok úpadcu a rešpektovania princípu majority v rozhodovaní je preto nesporné, že o výmene správcu rozhodla absolútna väčšina veriteľov, ktorých hlasy v súhrne tvorili viac ako 75 % hlasov všetkých veriteľov v čase konania d'alšej schôdze veriteľov. S ohľadom k týmto skutočnostiam, ako aj skutočnosti, že podkladom pre rozhodnutie súdu o výmene správcu je zápisnica zo schôdze veriteľov, konkurzný súd považoval samotný priebeh d'alšej schôdze veriteľov napriek absentujúcemu uzneseniu ako zákonný dôvod na rozhodnutie o výmene správcu podľa § 36 ods. 1 písm. c) ZKR, preto rozhodol tak, ako je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia...“.*

18. Podrobné a logické dôvody okresného súdu v napadnutom uznesení argumenty sťažovateľa neboli spôsobilé spochybniť, a preto ústavný súd nezistil možnosť porušenia sťažovateľom označených práv uznesením okresného súdu a odmietol jeho sťažnosť z dôvodu zjavnej neopodstatnenosti podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde.

19. Vzhľadom na to, že sťažnosť ako celok bola odmietnutá, bolo už bez právneho dôvodu zaoberať sa ďalšími návrhmi sťažovateľa formulovanými v petite jeho sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 16. januára 2019